

AS BlueOrange Bank 2017. gada pārskats par kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesu

1. Bankas vispārējs raksturojums, būtiskākie darbības veidi, kopsavilkums par pašreizējo un plānoto finanšu stāvokli, kopsavilkums par bankas stratēģisko plānošanu

- 1.1. AS BlueOrange Bank (turpmāk tekstā – Banka) ir Latvijas Republikā reģistrēta kredītiestāde, kas darbojas, lai nodrošinātu klientiem dinamisku, modernu un drošu apkalpošanu, piedāvājot uz klientiem orientētus finanšu pakalpojumus. Bankas misija attiecībā uz:
 - 1.1.1. mūsu klientiem un partneriem:
 - 1.1.1.1. adaptācija modernām prasībām klientu kapitāla pārvaldīšanai un banku pakalpojumiem klientu biznesiem;
 - 1.1.1.2. individuāla pieeja lieliem korporatīvajiem klientiem, ātri un efektīvi risinājumi;
 - 1.1.1.3. standartizēti risinājumi *retail* un SMB segmentiem;
 - 1.1.1.4. ilgtermiņa attiecības;
 - 1.1.2. mūsu Banku:
 - 1.1.2.1. modernas finanšu tehnoloģijas ar mērķi padarīt finanšu pakalpojumus ērtākus un pieejamākus ikdienas dzīvē;
 - 1.1.2.2. atvērtība inovācijām un radošām idejām;
 - 1.1.2.3. augsti drošības standarti un stabilitāte;
 - 1.1.3. mūsu darbiniekiem:
 - 1.1.3.1. pievilcīga darba vide, uz kuru tiecas talantīgi cilvēki;
 - 1.1.3.2. darbs, kas patīk un iedvesmo;
 - 1.1.3.3. korporatīvā kultūra, kas balstās uz uzticības, atvērtības un iniciatīvas veicināšanas principiem.
- 1.2. Pietiekama kapitāla līmeņa uzturēšana un Bankas risku pārvaldīšanas stratēģija:
 - 1.2.1. Būtisks aspekts, kuram Banka piešķir lielu uzmanību, ir rūpīga un pārdomāta risku pārvaldīšana. Bankas stratēģija paredz gan finanšu, gan nefinanšu risku uzņemšanos.
 - 1.2.2. Bankas vadības prioritārais uzdevums ir klientu un akcionāru līdzekļu saglabāšana un palielināšana, kā arī Bankas reputācijas saglabāšana. Banka orientējas uz peļņas gūšanu, uzņemoties saprātīgu komercrisku.
 - 1.2.3. Vispārējā pieeja risku pārvaldīšanas jomā paredz tikai to risku uzņemšanos, kuri Bankai ir skaidri un kurus Banka var efektīvi pārvaldīt. Banka uzņemas procentu, valūtu, valstu un tirgus risku mērenu līmeni. Apzinoties augstu resursu bāzes iespējamo svārstīgumu, Banka preti nodrošina pietiekami lielu likvīdo aktīvu summu, kas nodrošina mērenu likviditātes riska līmeni. Kredītriska jomā Banka apzināti orientējas tikai uz tiem ieguldījumiem, kuru risku banka izprot, tādējādi pieļaujot vairākas koncentrācijas noteiktos ieguldījumos: ieguldījumi prioritārās kredīšanas jomās, kā arī ieguldījumi Austrumeiropas emitentu vērtspapīros ar fiksētu ienesīgumu. Banka nopietnu uzmanību pievērš reputācijas un operacionālajam riskam un sev par pieņemamu uzskata tikai šo risku minimālo līmeni.
 - 1.2.4. Savā darbībā Banka izmanto risku plašas pārvaldīšanas kontroles mehānismu, pēc iespējas izmantojot mūsdienīgas informāciju tehnoloģijas.
 - 1.2.5. Plānojot savu darbību un risku pārvaldīšanu, Banka ņem vērā, analizē, novērtē un dokumentē iespējamus Bankas attīstības scenārijus atkarībā no dažādu ārējo apstākļu attīstības scenārijiem, kā arī ievērojot valstu, kurās Banka plānot veikt vai veic savu darbību, dažādu makroekonomisko rādītāju scenāriju attīstību, kas ietekmē Bankas darbību, iespējamās nozaru attīstības tendences, iespējamus grozījumus likumos, noteikumos un standartos, konkurentu darbību un citus faktorus, kas būtiski ietekmē Bankas mērķu sasniegšanu.
 - 1.2.6. Ņemot vērā to, ka Bankai ir noteikta papildus kapitāla prasība/individuālā kapitāla prasība saistībā ar to, ka Bankas darbība ir lielā mērā saistīta ar klientu-nerezidentu apkalpošanu, kā arī to, ka papildus kapitāla prasība ir būtiska, salīdzinoši ar ES *Capital Requirements Regulation* (CRR, ES Regula 575/2013) noteikto 8% kapitāla prasību, Banka uztur tādu kapitāla pietiekamības līmeni, lai varētu nodrošināt individuālās kapitāla prasības ievērošanu arī tādu scenāriju iestāšanās gadījumā, kuros Banka var ciest ievērojamus zaudējumus.
 - 1.2.7. Bankas kapitāla pietiekamības mērķi ir noteikti Bankas stratēģijā. Lai nodrošinātu Stratēģijā minēto kapitāla vēlamu līmeni, Banka nodrošina kapitāla pietiekamības plānošanu uz 4 gadiem, sagatavojot savu finanšu budžetu un plānojot savus finanšu rādītājus. Banka nosaka kvantitatīvos mērķa rādītājus arī katram riskam.
 - 1.2.8. Katram riskam, kā arī kapitāla pietiekamības pārvaldīšanai kopumā Banka izstrādā pārvaldīšanas sistēmu, kura ir aprakstīta attiecīgajās politikās un procedūrās (*Kapitāla pietiekamības pārvaldīšanas politika, Kredītriska pārvaldīšanas politika, Likviditātes pārvaldīšanas politika, Nefinanšu risku pārvaldīšanas politika, Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas politika* utt.). Minētā pārvaldīšanas sistēma, tai skaitā, atrunā rīcību pieļaujamā risku līmeņa ievērošanas nodrošināšanai; vēlamu kapitāla sasniegšanas plānu, kapitāla palielināšanas avotus, paredzamos izdevumus papildu kapitāla piesaistīšanai, kapitāla pietiekamību regulējošo prasību ievērošanas nodrošināšanas plānu, kapitāla pietiekamības uzturēšanas plānu ārkārtas gadījumos.
 - 1.2.9. Bankā ir izveidotas no biznesa neatkarīgas struktūrvienības, kuru uzdevumi ir risku un atbilstības funkciju īstenošana. Savukārt, to darbības efektivitātes neatkarīga novērtējuma nodrošināšanai bankā ir izveidots Iekšējais revīzijas dienests.

- 1.2.10. Svarīgs uzdevums Bankai ir tālāka esošās iekšējās kontroles sistēmas pilnveidošana (tai skaitā, risku pārvaldīšana).
- 1.3. Par sviras rādītāju un pārmērīgas sviras risku:
- 1.3.1. atbilstoši CRR prasībām ar mērķi uzlabot finanšu tirgus stabilitāti līdz 2018.gadam kā obligāts tiks ieviests jauns uzraudzības instruments – Sviras rādītājs un Bankām saistībā ar kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesu jāuzrauga sviras rādītāja līmenis un tā izmaiņas. Saskaņā ar CRR un CRD IV prasībām uzraudzības iestādēm ir jāizstrādā sviras rādītāja efektīvi ierobežojumi, nosakot tos atbilstīgi iestāžu uzņēmējdarbības profilam un riska profilam;
- 1.3.2. saskaņā ar CRR, Svira ir Bankas aktīvu, ārpusbilances saistību un iespējamo saistību, kas jāapmaksā, jāizpilda vai par kurām jāsniedz nodrošinājums, tostarp saistību par saņemto finansējumu, sniegtajām garantijām, atvasinātiem instrumentiem vai līgumu par aktīvu pārdošanu ar atpirkšanu, bet neskaitot saistības, ko var īstenot tikai iestādes likvidēšanas gadījumā, relatīvā apmērā attiecībā pret iestādes pašu kapitālu;
- 1.3.3. pārmērīgas sviras risks ir risks, kas rodas no iestādes neaizsargātības, kuru izraisījusi faktiskā vai iespējama svira tās finansējuma struktūrā, kuras dēļ var būt nepieciešami neparedzēti korektīvi pasākumi attiecībā uz uzņēmējdarbības plānu, tostarp finanšu grūtību izraisīta aktīvu pārdošana, kas varētu radīt zaudējumus vai atlikušo aktīvu vērtības korekcijas. Sviras rādītāju aprēķina kā Bankas pirmā līmeņa kapitāla mēru, dalītu ar šīs Bankas kopējo riska darījumu vērtības mēru un ko izsaka kā procentuālu attiecību. Pie tam kopējās riska darījumu vērtības mērs ir visu aktīvu un ārpusbilances posteņu, kas nav atskaitīti, nosakot pirmā līmeņa kapitāla mēru, riska darījumu vērtību summa.
- 1.3.4. Banka ceturkšņa pārskatā uzraudzības iestādei sniedz informāciju par aprēķināto sviras rādītāju un tas 2017. gada laikā sastādīja:

Periods	Sviras rādītājs (%)
2017.g.1.cet.	8.87%
2017.g.2.cet.	8.56%
2017.g.3.cet.	8.93%
2017.g.4.cet.	8.65%

Sviras rādītāja aprēķina kopsavilkums uz 31.12.2017.:

Bilances riska darījumi (izņemot atvasinātos instrumentus un VFD)		
1	Bilances posteņi (izņemot atvasinātos instrumentus, VFD un fiduciāros aktīvus, bet ietverot nodrošinājumu)	659 555 633
2	(Aktīvu summas, kas atskaitītas, nosakot pirmā līmeņa kapitālu)	-1 769 157
3	Kopējie bilances riska darījumi (izņemot atvasinātos instrumentus, VFD un fiduciāros aktīvus) (1. un 2. rindas summa)	657 786 476
Atvasināto instrumentu darījumi		
4	Aizvietošanas vērtība, kas saistīta ar visiem atvasināto instrumentu darījumiem (t.i., neieskaitot atbilstīgo naudas mainīgo drošības rezervi)	118 407
5	Palielinājuma summas iespējamajam nākotnes riskam, kas saistīts ar visiem atvasināto instrumentu darījumiem (tirgus vērtības metode)	556 662
<...>		
11	Kopējie atvasināto instrumentu riska darījumi (4. līdz 10. rindas summa)	675 069
Citi ārpusbilances riska darījumi		
17	Ārpusbilances posteņu riska darījumu bruto nosacītā summa	66 200 735
18	(Kredītekvivalenta summu pārreķinam piemērotā korekcija)	-41 274 978
19	Citi ārpusbilances riska darījumi (17. un 18. rindas summa)	24 925 757
Kapitāla un kopējo riska darījumu vērtības mērs		
20	Pirmā līmeņa kapitāls	58 225 027
21	Sviras rādītāja kopējo riska darījumu vērtības mērs (3., 11., 16., 19., ES-19.a un ES-19.b rindas summa)	683 387 302
Sviras rādītājs		
22	Sviras rādītājs	8.52%

2. Kapitāla pietiekamības novērtēšanas process

- 2.1. Kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa mērķis ir visu Bankas uzņemto risku un to seguma ar kapitālu novērtēšana un nodrošināšana.
- 2.2. Bankas kapitāla pietiekamības iekšējās novērtēšanas kārtība ir noteikta *Bankas Kapitāla pietiekamības pārvaldīšanas politikā*.
- 2.3. Kapitāla pietiekamības iekšējā novērtēšana tiek veikta reizi ceturksnī, mēneša laikā pēc kalendārā ceturkšņa beigām.
- 2.4. Bankas kapitālu kā „pietiekamu” vai „nepietiekamu” novērtē Bankas IK. Visus paredzētos aprēķinus veic Finanšu analīzes un finanšu risku pārvaldīšanas pārvalde *Kapitāla pietiekamības pārvaldīšanas politikā* un tās pielikumos noteiktajā kārtībā, izmantojot IK noteiktos pieņēmumus, kur tas ir paredzēts.
- 2.5. Saskaņā ar FKTK „Kapitāla un likviditātes pietiekamības novērtēšanas procesa izveides normatīvie noteikumiem” banka nosaka:
 - 2.5.1. kopējo risku segšanai nepieciešamā kapitāla apmēru (total capital requirement (TSCR)) (tālāk tekstā – TSCR apmērs);
 - 2.5.2. kopējo kapitāla rezervju prasību;
 - 2.5.3. ieteicamā kapitāla rezervi (capital guidance);
 - 2.5.4. vispārējo nepieciešamo kapitāla apmēru (overall capital requirement (OCR)) (tālāk tekstā – OCR apmērs) – TSCR apmērs, kopējo kapitāla rezervju prasības apmērs un ieteicamās kapitāla rezerves apmērs kopā;
 - 2.5.5. Bankas rīcībā esošā kapitāla apmēru.
- 2.6. Banka izmanto FKTK „Kapitāla un likviditātes pietiekamības novērtēšanas procesa izveides normatīvie noteikumiem” noteiktās vienkāršotās metodes kredītriska, koncentrācijas riska, parāda vērtspapīru cenas riska, valūtas riska, procentu likmju riska netirdzniecības portfeli, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas riska, pārējo risku (t.sk., reputācijas riska, stratēģijas un biznesa modeļa riska un citu risku) un operacionālā riska kapitāla prasību noteikšanai. Savukārt, likviditātes riska kapitāla prasību noteikšanai Banka izmanto savu pieeju/metodes:
 - 2.6.1. Kā kredītriska (kas attiecas uz Bankas prasībām pret kredītiestādēm un citiem darījumu partneriem, aizdevumiem klientiem, ieguldījumiem parāda vērtspapīros un ieguldījumiem citos aktīvos) kapitāla prasības tiek izmantotas visas kapitāla prasības, kas saskaņā ar ES Regulu 575/2013 attiecas uz kredītrisku, kā arī saskaņā ar FKTK „Kapitāla un likviditātes pietiekamības novērtēšanas procesa izveides normatīvajos noteikumos” noteiktajām metodēm tiek aprēķināts koncentrācijas risks – papildus kredītrisks, kas attiecas uz aizdevumiem klientiem un ieguldījumiem obligācijās. Papildus kapitāla prasībām, kas tiek noteiktas ar minētajām vienkāršotajām metodēm, Banka arī veic ar aizdevumiem klientiem (t.sk., ar pārņemtajiem kredītiem) saistītā kredītriska stresa testēšanu, ar ieguldījumiem parāda vērtspapīros saistītā kredītriska stresa testēšanu un ar prasībām pret citām kredītiestādēm un darījumu partneriem saistītā kredītriska novērtēšanu, un, ja ar stresa testēšanu vai novērtēšanu noteiktie iespējamie zaudējumi pārsniedz saskaņā ar vienkāršotajām metodēm noteiktās kapitāla prasības, iekļauj starpību starp ar stresa testēšanu vai novērtēšanu noteiktajiem iespējamajiem zaudējumiem un saskaņā ar vienkāršotajām metodēm noteiktajām kapitāla prasībām kapitāla rezerves summā:
 - 2.6.1.1. Ar aizdevumiem klientiem (neskaitot aizdevumus pret vērtspapīru nodrošinājumu) saistītā kredītriska stresa testēšana tiek veikta saskaņā ar *Aizdevumu kredītriska stresa testēšanas metodiku*. Katram aizdevumam tiek pieņemta defolta varbūtība “sliktā” gadā atkarībā no aizdevuma kredītspējas novērtējuma-reitinga (“negatīvajā” scenārijā), kā arī Bankas paredzamie zaudējumi aizņēmēja saistību neizpildes gadījumā, un Bankas iespējamie zaudējumi tiek noteikti ar Montekarlo metodi. Papildus tam, lai noteiktu Bankas kopējos iespējamos zaudējumus, iespējamo zaudējumu kopējā summā tiek iekļauti arī Bankas iespējamie zaudējumi saistībā ar aizdevumu portfeļa koncentrāciju dažādos griezumos un “atlikušo” risku (*residual risk*).
 - 2.6.1.2. Ar Bankas ieguldījumiem parāda vērtspapīros un aizdevumiem pret parāda vērtspapīru nodrošinājumu saistītā kredītriska stresa testēšana tiek veikta saskaņā ar *Vērtspapīru kredītriska stresa testēšanas metodiku*.
 - 2.6.1.3. Iespējamo zaudējumu aprēķins balstās uz pieņēmumu, ka emitentu saistību neizpildes varbūtību raksturo un ļauj prognozēt reitingu kompānijas Moody’s vēsturiskie dati par emitentu saistību neizpildi (defoltsiem), kas ir pieejami dalījumā pa (defoltējušo) emitentu kredītspējas reitingiem. Iespējamie zaudējumi (1 gada periodam) tiek aprēķināti pieņemot, ka ieguldījumu vērtspapīros un aizdevumu pret vērtspapīru nodrošinājumu portfeļu apjoms un apjoma sadalījums pa emitentiem ar noteiktu kredītspējas reitingu nākamajā 12 mēnešu periodā saglabāsies nemainīgs – dzēsto vērtspapīru vietā tiks iegādāti citi vērtspapīri ar tādu pašu reitingu kā dzēstajiem vērtspapīriem. Līdz ar to, iespējamie zaudējumi tiek aprēķināti neatkarīgi no vērtspapīru atlikušā termiņa līdz dzēšanai, bet tiek ņemta vērā vērtspapīru emitentu kredītspēja.
 - 2.6.1.4. Aprēķinot iespējamos zaudējumus, tiek ņemta vērā sagaidāmā ieguldījumu (daļējas) atgūšanas iespēja emitenta saistību neizpildes gadījumā (atgūšanas koeficients – *recovery rate*).

- 2.6.1.5. Lai aprēķinātu iespējamus zaudējumus, tiek veikti 1000 mēģinājumi/simulācijas, un katrā no šiem mēģinājumiem katrs emitents var nosacīti defoltēt vai arī nedefoltēt atkarībā no savas defolta varbūtības. Zaudējumi no ieguldījumiem katra emitenta vērtspapiros defolta gadījumā tiek aprēķināti reizinot bankas ieguldījumu un aizdevumu kopsummā ar (1 minus atgūšanas koeficients), un zaudējumu kopsomma no visu emitentu visiem defolciem veido Bankas kopējos iespējamus zaudējumus attiecīgajā mēģinājumā/simulācijā. Bankas iespējamie zaudējumi tiek aprēķināti, kā kopējie zaudējumi 40. lielākajā mēģinājumā/simulācijā no 1000 (pēc zaudējumu kopsummās).
- 2.6.1.6. Stresa testēšanas negatīvajā scenārijā kā defolta varbūtības nākamajam 12-mēnešu periodam katram reitingam tiek izmantotas defoltējušo emitentu skaita (ar reitingiem) attiecības pret emitentu kopējo skaitu (ar reitingiem), kādas tās bija 2009.gadā – gadā pēc finanšu krīzes, kad defoltējušo emitentu īpatsvars bija viens no augstākajiem pēdējo 31 gadu laikā (no 1983. līdz 2013.gadam).
- 2.6.1.7. Ar prasībām pret citām kredītiestādēm un darījumu partneriem saistītā kredītriska novērtēšanu veic Bankas IK, ņemot vērā Bankas prasību koncentrāciju darījumu partneru un valstu griezumos.
- 2.6.2. Kā parāda vērtspapīru cenas riska un valūtas riska kapitāla prasības tiek izmantotas saskaņā ar ES Regulu 575/2013 noteiktās kapitāla prasības. Papildus kapitāla prasībām, kas tiek noteiktas ar minētajām vienkāršotajām metodēm, Banka arī veic šo risku stresa testēšanu, un, ja ar stresa testēšanu noteiktie iespējamie zaudējumi pārsniedz saskaņā ar vienkāršotajām metodēm noteiktās kapitāla prasības, iekļauj starpību starp ar stresa testēšanu noteiktajiem iespējamajiem zaudējumiem un saskaņā ar vienkāršotajām metodēm noteiktajām kapitāla prasībām kapitāla rezerves summā:
- 2.6.2.1. Obligāciju tirgus riska stresa testēšana notiek saskaņā ar *Parāda vērtspapīru tirgus riska stresa testēšanas metodiku*. Stresa testēšanā tiek noteikti iespējamie zaudējumi, kādi Bankai var rasties būtiskas tirgus krīzes iestāšanās un attiecīga tirdzniecības un pārdošanai pieejamo portfeli iekļauto vērtspapīru vērtības krituma gadījumā ("1 mēneša" scenārijs), kā arī gadījumā, ja Bankai pēc 1 gada no stresa testēšanas datuma ir jāveic pilnīga savu vērtspapīru portfeli likvidēšana (t.sk., investīciju portfeli likvidēšana), un vērtspapīru cenas attiecīgajā brīdī atrodas vēsturiski zemos līmeņos ("1 gada" scenārijs);
- 2.6.2.2. Lai aprēķinātu Bankas iespējamus zaudējumus no parāda vērtspapīru iespējamā cenu krituma, sākumā tiek noteikti maksimālie stresa apstākļos sagaidāmie obligāciju ienesīgumu līmeņi (atkarībā no kredītspējas reitingiem). Tiek pieņemts, ka iespējamo obligāciju ienesīgumu līmeni tirgus stresa apstākļos raksturo 63 dažādu Krievijas un citu NVS valstu emitentu obligāciju augstākie ienesīgumu līmeņi laika periodā no 2014.gada oktobra līdz 2015.gada februārim:

Reitings	Emitentu skaits	Maksimālā ienesīguma mediāna Okt.14-Feb.15, %	Stresa scenārija ienesīgumi %
BBB	8	7.4%	7.4%
BB	36	11.6%	11.6%
B+ - B	14	16.1%	16.1%
B- - C	5	13.9%	20.0%

Parāda vērtspapīriem ar augstu kredītspējas reitingu no AAA līdz A- tiek pieņemts individuāls stresa scenārija ienesīgums robežās no 0.5% līdz 3%.

- 2.6.2.3. Kapitāla pietiekamības iekšējās novērtēšanas rezultātos tiek iekļauti "1 gada" scenārija rezultāti. Obligācijām, kuru termiņš līdz dzēšanai uz stresa testēšanas datumu pārsniedz 1 gadu, stresa scenārija cena tiek aprēķināta izmantojot Excel PRICE formulu uz datumu, kas ir 1 gadu pēc stresa testēšanas datuma, pie stresa scenārija ienesīguma attiecīgā kredītreitingam, bet obligācijām, kurām termiņš līdz dzēšanai stresa testēšanas brīdī nepārsniedz 1 gadu, Bankas iespējamie zaudējumi tiek aprēķināti kā starpība starp obligācijas vērtību pie tirgus cenas un cenas = 100. Iespējamie zaudējumi tiek aprēķināti kā starpība starp vērtspapīra pašreizējo bilances cenu un cenu stresa scenārijā (dalītu ar 100) reizinot ar attiecīgā vērtspapīra bilances vērtību. "1 gada" scenārijā tiek ņemti vērā Bankas sagaidāmie ieņēmumi no vērtspapīru kupona.
- 2.6.2.4. Valūtas riska stresa testēšanā tiek aprēķināti Bankas iespējamie zaudējumi no valūtu kursu iespējamajām izmaiņām (1 dienas laikā). 1 dienas pozīcijas turēšanas periods ir izvēlēts, jo pozīciju turēšanas periods faktiski ir īss (Banka pastāvīgi netur pozīciju kādā valūtā), kā arī Bankai ir iespējams aizvērt jebkuru pozīciju īsā laikā. Lai aprēķinātu iespējamus zaudējumus, pozīcijas uz stresa testēšanas datumu (absolūtā) vērtība (pozīcijām, kuru vērtība > EUR 70 tūkst.) tiek reizināta ar lielāko attiecīgās valūtas vērtības izmaiņu (pret EUR) 1 dienas laikā no 2008.gada sākuma.

- 2.6.3. Procentu likmju risks Bankas netirdzniecības portfeli tiek novērtēts *Procentu likmju riska pārvaldīšanas politikā* noteiktajā kārtībā. Ja IK ir identificējusi/novērtējusi procentu likmju risku kā būtisku, Finanšu analīzes un finanšu risku vadības pārvalde reizi ceturksnī kapitāla pietiekamības iekšējās novērtēšanas ietvaros veic procentu likmju riska stresa testēšanu, kurā tiek aprēķināta iespējamo bāzes procentu likmju (Bankai būtiskajās valūtās) izmaiņu iespējamā ietekme uz Bankas tīrajiem procentu ieņēmumiem (netirdzniecības portfelim), un, ja stresa testēšanas aprēķini parāda, ka Bankas tīrie procentu ieņēmumi procentu likmju izmaiņu rezultātā var kļūt negatīvi, iespējamie zaudējumi tiek uzskatīti par kapitāla prasību šim riskam.
- 2.6.4. Likviditātes riska kapitāla prasība tiek noteikta, balstoties uz likviditātes riska stresa testēšanas rezultātiem. Ja stresa testēšanas rezultāti parāda, ka likviditātes stresa scenāriju iestāšanās gadījumā Bankai var izveidoties likvido aktīvu deficīts un var būt nepieciešams piesaistīt papildus (ārēju) finansējumu, lai Banka varētu nodrošināt savu darbību un normatīvo likviditātes rādītāju ievērošanu, tad tiek novērtēti izdevumi, kas var būt saistīti ar šādu ārkārtas līdzekļu piesaistišanu, un šie izdevumi tiek uzskatīti par likviditātes riska kapitāla prasību. Likviditātes riska stresa testēšanas kārtība ir aprakstīta šī pārskata 2.6.5. punktā.
- 2.6.5. Operacionālā riska kapitāla prasība tiek noteikta kā lielākā vērtība no operacionālā riska kapitāla prasības, kas tiek noteikta saskaņā ar ES Regulas 575/2013 „pamatrādītāja pieeju”, un Bankas Operacionālā riska vadības pārvaldes noteiktās/novērtētās operacionālo risku iespējamo zaudējumu vērtības (1 gada periodam).
- 2.6.6. Kredītiestāde kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesā izvērtē noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas risku un nosaka šā riska segšanai nepieciešamā kapitāla apmēru, izmantojot vienkāršoto metodi.
- 2.6.7. Pārējie riski (t. sk., stratēģijas, biznesa modeļa un reputācijas riski):
 - 2.6.7.1. Kapitāla prasība pārējo risku segšanai tiek aprēķināta kā 5% no minimālo regulējošo kapitāla prasību kopsummas.
- 2.7. TSCR un OCR apmērs:
 - 2.7.1. Banka aprēķina kopējo risku segšanai nepieciešamā kapitāla apmēru (TSCR) kā 1. pilāra risku un 2. pilāra risku segšanai nepieciešamā kapitāla apmēru kopsummu;
 - 2.7.2. Banka aprēķina ieteicamā kapitāla rezervi, izejot no (1) risku segšanai nepieciešamā papildus kapitāla (lai nodrošinātu, ka Bankas kapitāls ir pietiekams iespējamu Bankas darbībai būtisku nelabvēlīgu scenāriju iestāšanās gadījumā, kā arī lai nodrošinātu, ka Bankas kapitāls ir pietiekams visa ekonomiskā cikla laikā) un (2) minimālā kapitāla, kas minēto negatīvo scenāriju iestāšanās gadījumā Bankai būtu nepieciešams savas darbības turpināšanai – kapitāla pietiekamības rādītāja ievērošanas nodrošināšanai, kopsummu.
 - 2.7.3. Lai noteiktu ieteicamā kapitāla rezervi:
 - riskiem, kuru kapitāla prasība tiek noteikta ar vienkāršotajām metodēm, tiek veikta stresa testēšana vai novērtēšana, un ar stresa testēšanu vai novērtēšanu tiek noteiktas iespējamās zaudējumu summas;
 - ja minimālā kapitāla, kas minēto negatīvo scenāriju iestāšanās gadījumā Bankai būtu nepieciešams savas darbības turpināšanai, apmērs pārsniedz papildu kapitāla prasību, kas saistīta ar individuāli noteikto kapitāla pietiekamības rādītāju, tad pārsniegums tiek pieskaitīts pie kapitāla rezerves summas;
 - kopējo stresa testu rezultātā aprēķināto zaudējumu segšanai nepieciešamā kapitāla apjomu un rezerves daļas, kas nepieciešama minimālā kapitāla apjoma nodrošināšanai, kas negatīvo scenāriju iestāšanās gadījumā Bankai būtu nepieciešams savas darbības turpināšanai – kapitāla pietiekamības rādītāja ievērošanas nodrošināšanai, kopsummu salīdzina ar TSCR un kopējo kapitāla rezervju prasības apmēru. Ja TSCR un kopējo kapitāla rezervju prasības apmērs pārsniedz minēto kopsummu, tad saskaņā ar Noteikumu 68. punktu Bankai nav jāuztur papildus kapitāla rezerves un ieteicamās kapitāla rezerves apjoms būtu 0 milj. EUR. Pretējā gadījumā starpība tiek norādīta kā ieteicamā kapitāla rezerve.
 - 2.7.4. Minimālais kapitāls, kas Bankai būtu nepieciešams savas darbības turpināšanai – kapitāla pietiekamības rādītāja ievērošanas nodrošināšanai būtisku negatīvu scenāriju iestāšanās gadījumā, tiek aprēķināts, reizinot prognozēto riska-svērto aktīvu summu, kāda tā būtu pēc visiem būtiskajiem zaudējumiem no visiem būtiskajiem riskiem (un ņemot vērā noguldījumu aizplūdumu likviditātes riska stresa gadījumā) un pasākumiem kapitāla pietiekamības nodrošināšanai, ar Bankai piemēroto minimālo individuālo kapitāla pietiekamības rādītāja prognozēto apmēru pēc minēto notikumu iestāšanās.
 - 2.7.5. Banka aprēķina OCR apmēru kā TSCR apmēra, kapitāla saglabāšanas rezerves apmēra, institūcijai specifiskās pretcikliskās kapitāla rezerves apmēra un ieteicamās kapitāla rezerves apmēra kopsummu.
 - 2.7.6. Bankas rīcībā esošo kapitālu kapitāla pietiekamības novērtēšanas vajadzībām Banka definē kā pašu kapitālu, kas ir aprēķināts saskaņā ar ES Regulu 575/2013.
- 2.8. Pēc TSCR, OCR apmēra un Bankas rīcībā esošā kapitāla noteikšanas tiek aprēķināts kapitāla pārpalikums vai iztrūkums FKTK „Kapitāla un likviditātes pietiekamības novērtēšanas procesa izveides normatīvo noteikumu” izpratnē kā starpība starp Bankas rīcībā esošo kapitālu un kopējo nepieciešamo kapitālu.
- 2.9. Ņemot vērā to, ka vispārējais nepieciešamais kapitāls ietver gan iespējamus zaudējumus (kapitāla prasības) no visiem būtiskajiem riskiem stresa scenārijos, gan minimālo darbības turpināšanai nepieciešamo kapitālu, kas tiek aprēķināts, izmantojot Bankai piemēroto paaugstināto minimālo kapitāla pietiekamības rādītāju, Banka pieļauj, ka tās OCR apmērs var pārsniegt Bankas rīcībā esošo kapitālu – Bankai var būt kapitāla iztrūkums FKTK „Kapitāla un likviditātes pietiekamības novērtēšanas procesa izveides normatīvo noteikumu” izpratnē. Tomēr, novērtējot savu kapitālu kā „pietiekamu” vai

„nepietiekamu”, Banka ņem vērā arī iespējamos risku mazināšanas/kapitāla palielināšanas pasākumus, kurus Banka nepieciešamības gadījumā varētu salīdzinoši vienkārši un bez būtiskiem papildus izdevumiem īstenot, lai palielinātu sava kapitāla pietiekamības rādītāja līmeni. Šādi pasākumi ietver:

2.9.1. Bankas vērtspapīru portfeļa likvidēšanu;

2.9.2. līdzekļu ieguldīšanu 0% riska aktīvos;

2.9.3. kredītēšanas operāciju ierobežošanu, t.sk.. reverse-repo kredītu nepagarināšanu.

2.10. Ja aprēķini parāda, ka, pēc iespējamajiem zaudējumiem no visiem būtiskajiem riskiem, ar punktā 3.9. minētajiem iespējamajiem pasākumiem Bankas kapitāla pietiekamības rādītājs būtu lielāks nekā minimālais individuālais kapitāla pietiekamības rādītājs, Bankas kapitāls var tikt novērtēts kā „pietiekams”. Savukārt, ja aprēķini parāda, ka, pēc iespējamajiem zaudējumiem no visiem būtiskajiem riskiem, ar 3.9. punktā minētajiem iespējamajiem pasākumiem Bankas kapitāla pietiekamības rādītājs būtu mazāks, nekā minimālais individuālais kapitāla pietiekamības rādītājs, Bankas Kapitāla pietiekamības pārvaldīšanas politika paredz attiecīgus Bankas Valdes, Padomes un FKTK informēšanas pasākumus un iespējamās darbības, lai nodrošinātu, ka aprēķinātais iespējama kapitāla pietiekamības rādītājs nav mazāks, nekā minimālais individuālais kapitāla pietiekamības rādītājs.

2.11. Papildus kapitāla pietiekamības novērtēšanai Bankas Kapitāla pietiekamības novērtēšanas politika arī nosaka kapitāla / kapitāla pietiekamības plānošanas pasākumus, kuri tiek veikti Bankas budžeta plānošanas ietvaros.

3. Kopsavilkums par kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa rezultātiem

3.1. Risku segšanai nepieciešamā kapitāla aprēķins uz 31.12.2017.:

Risku segšanai nepieciešamais kapitāls			
	Pozīcijas kods	Kredītiestādes novērtējums par nepieciešamā kapitāla apmēru, t.sk. kopējo kapitāla rezervju prasības apmēru saskaņā ar Kredītiestāžu likuma prasībām	Papildu informācija: nepieciešamā kapitāla apmērs saskaņā ar ES regulu Nr. 575/2013, ievērojot šo noteikumu 23. punktu
1. pilāra riski (1.1.+1.2.+1.3.+1.4.)	1.	33 735 358	33 735 358
Kredītrisks	1.1.	28 717 724	28 717 724
Kredīta vērtības korekcijas risks (CVA risks)	1.2.	1 318	1 318
Tirgus riski (1.3.1.+1.3.2.+1.3.3.+1.3.4.), t.sk.:	1.3.	332 398	332 398
ārvalstu valūtu risks	1.3.1.	64 938	64 938
norēķinu risks	1.3.2.		
preču risks	1.3.3.		
pozīcijas risks	1.3.4.	267 461	267 461
Operacionālais risks	1.4.	4 683 918	4 683 918
2. pilāra riski (2.1.+2.2.+2.3.+2.4.+2.5.+2.6.)	2.	15 180 911	
Procentu likmju risks netirdzniecības portfeli	2.1.	2 275 770	
Koncentrācijas risks (2.2.1.+2.2.2.+2.2.3.+2.2.4.), t.sk.:	2.2.	4 172 586	
individuālās koncentrācijas risks	2.2.1.	1 478 466	
nozaru koncentrācijas risks	2.2.2.	1 663 745	
valūtu nesakritības koncentrācijas risks	2.2.3.	753 398	
nodrošinājuma koncentrācijas risks	2.2.4.	276 977	
Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas risks	2.3.	5 978 244	
Likviditātes risks	2.4.	-	
Pārējie riski (2.5.1.+2.5.2.+2.5.3.), t.sk.:	2.5.	1 686 702	
reputācijas risks	2.5.1.	-	
biznesa modeļa risks	2.5.2.	-	
citi riski*	2.5.3.	-	
Papildu kapitāla prasība, kas saistīta ar individuāli noteikto kapitāla pietiekamības rādītāju (round(if (1.+2.1.+2.2.+2.3.+2.4.+2.5.<7.*6./100; 7.*6./100-(1.+2.1.+ 2.2.+2.3.+2.4.+2.5.);0);0)	2.6.	1 067 608	
Diversifikācijas efekti	3.		
Kopējo kapitāla rezervju prasība (4.1.+4.2.+4.3.+4.4. vai 4.1.+4.2.+max(4.3.; 4.4.)), t.sk.:	4.	10 626 638	
kapitāla saglabāšanas rezerve	4.1.	10 542 299	
pretcikliskā kapitāla rezerve	4.2.	84 338	
citas sistēmiski nozīmīgas iestādes kapitāla rezerve	4.3.	-	
sistēmiskā riska kapitāla rezerve	4.4.	-	
Ieteicamā kapitāla rezerve	5.		

* Kredītiestāde iekļauj risku uzskaitījumu atbilstoši kredītiestādes lietotajai risku klasifikācijai.

3.2. Ieteicamās kapitāla rezerves aprēķins:

3.2.1. Būtisku risku stresa testēšanas rezultāti:

tūkst. EUR

Risks	Ar novērtēšanu/stresa testēšanu novērtētie riski		
	1.gada laikā	2.gada laikā	Kopā
Kreditrisks no Bankas prasībām pret citām kredītiestādēm un darījumu partneriem	7 500	-	7 500
Kreditrisks un koncentrācijas risks no Bankas aizdevumiem klientiem, neskaitot aizdevumus pret obligāciju nodrošinājumu	20 541	3 467	15 577
Procentu ieņēmumi no aizdevumiem klientiem, neskaitot aizdevumus pret obligāciju nodrošinājumu	-6 124	-2 307	
Kreditrisks no Bankas pārņemtajiem kredītiem un ieguldījumiem uzņēmumu kapitālā	5 699	-	5 699
Kreditrisks saistībā Bankas ieguldījumiem obligācijās un aizdevumiem pret obligāciju nodrošinājumu	550	-	550
Tirgus risks saistībā ar ieguldījumiem parāda vērtspapīros	1 600	-	1 600
KOPĀ			30 926

3.2.2. Ieteicamās kapitāla rezerves daļa, kas nepieciešama minimālā kapitāla apjoma nodrošināšanai, kas negatīvo scenāriju iestāšanās gadījumā Bankai būtu nepieciešams savas darbības turpināšanai – kapitāla pietiekamības rādītāja ievērošanas nodrošināšanai. Šis ieteicamās rezerves daļas apjoms sastāda 20.8 milj. EUR. Tas veidojas izejot no tā, ka riska svērto aktīvu apjoms 1 gada laikā pēc būtisku nelabvēlīgu scenāriju iestāšanās sasniegs 179.5 milj. EUR, bet prognozētā minimālā individuālā kapitāla pietiekamības rādītāja prasība, ņemot vērā būtisku nerezidentu noguldījumu samazinājumu likviditātes stresa testu notikumu iestāšanās rezultātā, sasniegs 8.66% (bez kapitāla saglabāšanas bufera un precikliskā kapitāla bufera, kuriem kapitāla rezerves tiek aprēķinātas atsevišķi). Parāli tiks veikti pasākumi kapitāla pietiekamības līmeņa uzlabošanai un notiks kredīportfeļa amortizācija. Šādi pasākumi iekļauj sevī:

- samazināt/likvidēt savus ieguldījumus obligācijās, t.sk., uz obligāciju dzēšanas (maturity) rēķina (izņemot ieguldījumus garāka termiņa obligācijās, kuras var kļūt nelikvidas tirgus krīzes iestāšanās gadījumā), kā arī samazināt/likvidēt savu aizdevumu pret vērtspapīru nodrošinājumu (repo) portfeli;
- ieguldīt līdzekļus apjomā līdz 120 milj. EUR 0% riska aktīvos – korespondējošajā kontā Latvijas Bankā un valstu obligācijās ar 0% risku.

3.2.3. Minimālais vēlamo nepieciešamais kapitāla pietiekamības rādītāja līmenis šajā gadījumā tiek noteikts 11.6% apmērā bez papildus buferiem. Kapitāla rezerve tiek iegūta, reizinot prognozētos riska svērtos aktīvus un vēlamo prognozēto kapitāla pietiekamības rādītāja vērtību.

3.2.4. Ieteicamā kapitāla rezerve norādīta 0 milj. EUR apmērā: uz 31.12.2017. kopējo stresa testu rezultātā aprēķināto zaudējumu segšanai nepieciešamais kapitāla apjoms bija 30.9 milj. EUR. Rezerves daļa, kas nepieciešama minimālā kapitāla apjoma nodrošināšanai, kas negatīvo scenāriju iestāšanās gadījumā Bankai būtu nepieciešams savas darbības turpināšanai – kapitāla pietiekamības rādītāja ievērošanas nodrošināšanai, sastādīja 20.8 milj. EUR. Kopā šis apmērs sastāda 51.7 milj. EUR. Savukārt, TSCR un kopējo kapitāla rezervju prasības apmērs ir 59.5 milj. EUR. Tas nozīmē, ka saskaņā ar Noteikumu 68. punktu Bankai nav jāuztur papildus kapitāla rezerves un ieteicamās kapitāla rezerves apjoms būtu 0 milj. EUR.

3.3. Ricībā esošā kapitāla apmēra, TSCR un OCR apmēru un rādītāju aprēķins:

Papildu informācija

	Pozīcijas kods	Summa, euro, vai rādītājs, %
Kopējā riska darījumu vērtība (TREA), euro (ES regulas Nr. 680/2014 pārskata "C 02.00 — PAŠU KAPITĀLA PRASĪBAS (CA2)" 010. rinda)	6.	421 691 977
Individuālais minimālais kapitāla pietiekamības rādītājs, %	7.	11.60
Kopējā kapitāla rādītājs, %, t.sk.: (ES regulas Nr. 680/2014 pārskata "C 03.00 — KAPITĀLA RĀDĪTĀJI UN KAPITĀLA LĪMĒNI (CA3)" 050. rinda)	8.	18.68
pirmā līmeņa pamata kapitāla rādītājs, % (ES regulas Nr. 680/2014 pārskata "C 03.00 — KAPITĀLA RĀDĪTĀJI UN KAPITĀLA LĪMĒNI (CA3)" 010. rinda)	8.1.	13.81
pirmā līmeņa kapitāla rādītājs, % (ES regulas Nr. 680/2014 pārskata "C 03.00 — KAPITĀLA RĀDĪTĀJI UN KAPITĀLA LĪMĒNI (CA3)" 030. rinda)	8.2.	13.81

Kreditiestādes ricībā esošā kapitāla apmērs

	Pozīcijas kods	Summa, euro, vai rādītājs, %
Kopā (9.1.+9.2.+9.3.), t.sk.: (ES regulas Nr. 680/2014 pārskata "C 01.00 — PAŠU KAPITĀLS (CA1)" 010. rinda)	9.	78 758 344
pirmā līmeņa pamata kapitāls (ES regulas Nr. 680/2014 pārskata "C 01.00 — PAŠU KAPITĀLS (CA1)" 020. rinda)	9.1.	58 225 027
pirmā līmeņa papildu kapitāls (ES regulas Nr. 680/2014 pārskata "C 01.00 — PAŠU KAPITĀLS (CA1)" 530. rinda)	9.2.	-
otrā līmeņa kapitāls (ES regulas Nr. 680/2014 pārskata "C 01.00 — PAŠU KAPITĀLS (CA1)" 750. rinda)	9.3.	20 533 317

TSCR apmēra aprēķins un tā faktiskā izpilde

	Pozīcijas kods	Summa, euro
TSCR apmērs (1.+2.-3.), t.sk.:	10.	48 916 269
minimālā prasība pirmā līmeņa pamata kapitālam ($\text{round}(\text{if}(9.3.>0;10.-\text{min}(10.*0.25;9.3.);10.);0)$)	10.1.	36 687 202
Kapitāla pārpalikums vai iztrūkums (9.-10.), t.sk.:	11.	29 842 075
pirmā līmeņa pamata kapitāls (9.1.-10.1.)	11.1.	21 537 825

TSCR rādītāja aprēķins un tā faktiskā izpilde

	Pozīcijas kods	Rādītājs, %
TSCR rādītājs ($\text{round}(8%*(10.*12.5/6)*100;2)$), t.sk.:	12.	11.6
minimālā prasība pirmā līmeņa pamata kapitāla rādītājam ($\text{round}(8%*(10.1.*12.5/6)*100;2)$)	12.1.	8.7
Kapitāla pārpalikums vai iztrūkums (round(11./6.*100;2), t.sk.:	13.	7.08
pirmā līmeņa pamata kapitāls ($\text{round}(11.1./6.*100;2)$)	13.1.	5.11

OCR apmēra aprēķins un tā faktiskā izpilde

	Pozīcijas kods	Summa, euro
OCR apmērs (10.+4.+5.), t.sk.:	14.	59 542 907
minimālā prasība pirmā līmeņa pamata kapitālam (10.1.+4.+5.)	14.1.	47 313 840
Kapitāla pārpalikums vai iztrūkums (9.-14.), t.sk.:	15.	19 215 437
pirmā līmeņa pamata kapitāls (9.1.-14.1.)	15.1.	10 911 187

OCR rādītāja aprēķins un tā faktiskā izpilde

	Pozīcijas kods	Rādītājs, %
OCR rādītājs ($\text{round}(12.+4.*100/6.+5.*100/6.;2)$), t.sk:	16.	14.12
minimālā prasība pirmā līmeņa pamata kapitāla rādītājam ($\text{round}(12.1.+4.*100/6.+5.*100/6.;2)$)	16.1.	11.22
Kapitāla pārpalikums vai iztrūkums ($\text{round}(15./6.*100;2)$), t.sk.:	17.	4.56
pirmā līmeņa pamata kapitāls ($\text{round}(15.1./6.*100;2)$)	17.1.	2.59

Kopējās kapitāla rezervju prasības (KKR) apjoms uz 31.12.2017. ir 10.6 milj. EUR. Šo apjomu iegūst kā kapitāla saglabāšanas rezerves un pretcikliskā kapitāla rezerves apjomu. Kapitāla saglabāšanas rezerves prasība sastāda 2.5% no riska svērto aktīvu apjoma, savukārt pretciklisko rezervju prasību aprēķina kā 0.02% no riska svērto aktīvu apjoma.

3.4. Uz 31.12.2017. Kredītiestādei specifisko pretciklisko kapitāla rezerves normas aprēķins:

Sadalījums pa valstīm	Riska darījumu vērtība (standartizētā pieeja)	Pašu kapitāla prasības	Pašu kapitāla prasību svērumi	Pretciklisko kapitāla rezervju norma
Zviedrija	1		0.00	0.02
Čehija	710	57	0.00	0.005
Honkonga	26	2	0.00	0.0125
Norvēģija	2 609	209	0.01	0.02
KSPKRN				0.02%
(Kredītiestādei specifisko pretciklisko kapitāla rezerves norma)				

- 3.5. Uz 31.12.2017 Bankas rīcībā esošais kapitāls tika novērtēts 78.7 milj. EUR apmērā, t. sk., 58.2 milj. EUR pirmā līmeņa pamatkapitāls un 20.5 milj. EUR otrā līmeņa kapitāls.
- 3.6. TSCR apmēra un rādītāja aprēķins uz 31.12.2017.: TSCR apmērs sastāda 48.9 milj. EUR, kuram atbilst minimālā prasība pirmā līmeņa pamata kapitālam 36.7 milj. EUR apmērā. TSCR rādītāji bija attiecīgi 11.6% un 8.7%. TSCR apmēra aprēķins norāda uz kapitāla pārpalikumu 29.8 milj. EUR apmērā, t.sk., 21.5 milj. EUR pirmā līmeņa kapitāla pārpalikumu.
- 3.7. OCR apmēra un rādītāja aprēķins uz 31.12.2017.: OCR apmērs sastāda 59.5 milj. EUR, kuram atbilst minimālā prasība pirmā līmeņa pamata kapitālam 47.3 milj. EUR apmērā. OCR rādītāji bija attiecīgi 14.12% un 11.22%. OCR apmēra aprēķins norāda uz kopējā kapitāla pārpalikumu 19.2 milj. EUR apmērā, savukārt pirmā līmeņa pamata kapitāla pārpalikums sastāda 10.9 milj. EUR.
- 3.8. Banka kapitāla plānošanas procesa ietvaros paredz iespēju nepieciešamības gadījumā palielināt 1. līmeņa kapitāla apjomu, konvertējot daļu no Bankas akcionāru ieguldīta 2. līmeņa kapitāla uz pirmā līmeņa pamatkapitālu.